

[Miljøministeren]

prøvede at redegøre for de forskningsprojekter, der er i gang.

Jeg sagde faktisk til hr. Knud Lind, at der på min hylde står et konkret resultat af et dansk udviklingsprogram, og tydeligere kan det vel ikke siges, at der faktisk foregår en forskning og udvikling her i landet med henblik på at finde stoffer, der kan erstatte freon.

Formanden:

Vi er ved at afslutte tredje behandling, og det er i hvert fald den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lis Noer Holmberg (CD):

Det er i orden.

Jeg vil gerne citere fra Erhvervs-Bladet den 30. november, hvori det siges, at hvis miljøministeren ønsker, at dansk plastindustri – for at tage et eksempel på de afgifter, vi taler om her i dag – skal kvæles, har hun her chancen for at gøre det, men tab af arbejdspladser vil da kunne betyde omkostninger på 4 mia. kr. pr. år. Jeg synes, det siger lidt om, hvad det er, man er i færd med at gøre. Det har noget at gøre med gynger og karruseller.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 130 stemmer (S, KF, SF, V, RV, KRF og Steenholdt (Grøn.) mod 21 (FP og CD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 29/11 88. Betænkning 8/12 88. Anden behandling 13/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forhandling

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg skal på vegne af Miljø- og Planlægningsudvalget meddele, at udvalget, efter at lovforslaget ved anden behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, har behandlet det i et møde, hvor vi havde lejlighed til at modtage en deputation fra Danske Mejeriers Fællesorganisation samt behandle skriftlige henvendelser fra Marrebæk Bryggeri, Meny Kaffe, Peter F. Heering og Rothe vin & spiritus.

Jeg kan herefter oplyse, at et flertal, udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiet og Centrum-Demokraterne, indstiller lovforslaget til vedtagelse i den affattelse, hvori det foreligger efter anden behandling, medens et mindretal, Fremskridtspartiet og Centrum-Demokraterne, indstiller lovforslaget til forkastelse.

Knud Lind (FP):

Man får nærmest indtryk af, at i stedet for at have et eller andet rør stående på sit kontor har ministeren haft nogle freonflasker, hvis indhold hun har inhaleret; det har man i alt fald indtryk af, når man ser på L 99.

Når man læser såvel ændringsforslagene fra miljøministeren som selve forslaget, kommer man til at tænke på udtrykket i digtet »Smeden og Bageren«: »for smed at rette bager«, for oprindelig ville man jo slagte juiceindustrien ved hjælp af afgiften på juicekartoner. Men nu var der så få af dem, mens der var mange mælkekartoner, og hvad gør man så? Ja, så siger man: Jamen så må vi nok hellere tage mælkekartonerne med i samme omgang; så får vi 100 mio. kr. mere ind.

Juiceindustriens kartoner var i ministerens oprindelige forslag dømt til en afgift, som i realiteten ville betyde juiceindustriens sikre død. Da der nu var så mange mælkekartoner og kun få juicekartoner, kastede man sig over de formastelige mælkekartoner, selv om mælk ellers udråbtes som et sundt levnedsmiddel for børn og en afgift især ville ramme børnerige familier, skolemælksordninger m.v.

KVR-regeringens helt nye forligspartner, SF, glemte alt om børnefamilierne i bar benovelse over at komme med i et borgerligt forlig.

Dette forlig skal ses i relation til det miljømæssige aspekt i forslaget, som er fuldstændig forsvundet op i den blå luft sammen med den freon, som ministeren taler så meget om.

[Knud Lind]

Man havde så meget hastværk med at få strikket sine ændringsforslag og miljøpolitiske programerklæringer sammen, at man på trods af sine nye ændringsforslag slet ikke havde tid til at høre på mejerierhvervets indsigelse. Derfor bad jeg selvfølgelig om at få Mejeriernes Fællesorganisation ind, og de kunne jo fortælle, at der her var tale om et basislevnedsmiddel, et levnedsmiddel, som var særlig velegnet til børn. Det var de børnerige familier, den lille arbejdsmand, som Socialdemokratiet og SF i særdeleshed skulle have fat i nu, og det var skolemælksordningen, som i øvrigt får EF-tilskud, som skulle have et knald på 10 øre pr. karton, uanset at det er kvartilterskartoner, der er tale om.

Forskellen mellem miljøministerens forslag og digtet »Smeden og Bageren« er, at i »Smeden og Bageren« er der trods alt en morale til slut. I miljøministerens forslag er der slet ikke nogen morale tilbage. Det miljømæssigt adfærdsregulerende er for længst forsvundet ud i den blå luft. Hos miljøministeren henretter man både smeden og bageren. Både mælkekartonen og juicekartonen får en ordentlig afgift, så har vi fået dem alle sammen med.

Så siger man til sig selv hos miljøministeren, at man gerne vil have en afløser for mælkekartonen, det skulle helst være i plast, uanset at Miljøstyrelsen i en pressemeddelelse af 27. oktober 1988 har meddelt, at man ikke kan udpege noget alternativ til det, der er i dag, og man kan ikke udpege noget, der er bedre.

Det er mærkeligt. Man skulle somme tider tro, at de forskellige afdelinger ikke rigtig taler sammen, for ellers ville man jo ikke udsende en sådan pressemeddelelse fra den ene afdeling, mens ministerens embedsmænd skriver noget andet i et forslag; det passer ikke sammen. Jeg har stillet spørgsmålene i Miljøudvalget, og selv om der er pyntet på dem ovre fra embedsmændene, så ville det være meget rart, om ministeren her fra talerstolen kunne fortælle, hvordan svarene på de spørgsmål, som var stillet, lød.

Så siger man: Da vi nu har taget mælkekartonerne, skal vi så ikke tage plasten med ved samme lejlighed? Selv om man skriver, at man gerne så, at vi fik en plastflaske, så giver man plasten en afgift også, og for at man ikke skal lave konkurrenceforvridning, så laver man en metalafgift samtidig, og så slutter man af med glas-

set. Det vil sige, at alle glas også får en afgift. Så er de kommet med alle sammen, og så er det, jeg spørger miljøministeren: Kan miljøministeren forklare, hvor den miljømæssigt adfærdsregulerende effekt er?

Mælkekartonen betyder altså en afgift på 100 mio. kr. I skøn samdrægtighed med disse skønne arbejderpartier, der altid tager de børnerige familier og de svages stilling og skolemælksordning og sådan noget så højtideligt, får man lagt en afgift på dem også. Det undrer mig faktisk for så vidt angår Socialdemokratiet. SF – jeg ved ikke, hvor mange arbejdere der er dér, jeg tror ikke, det er mange, så det er muligt, det er det, der er årsagen til, at de ikke har set så nøje på det.

Tilbage står, at industrien endnu en gang får en fuldstændig summarisk og vilkårlig afgift trukket ned over hovedet. Det er til skade for dansk industri og også – og det vil jeg godt bede Venstre om at lægge mærke til og i særdeleshed hr. Ivar Hansen – for dansk landbrug, som bliver ramt her i sidste instans, for hvis man ikke via Monopolrådet får de stakkels børnerige familier til at betale afgiften, bliver det de enkelte landmænd, der må bære omkostningerne på 100 mio. kr. her.

Jeg er sikker på, man er klar over, at Fremskridtspartiet stemmer imod.

Leif Hermann (SF):

Det kommer ikke som nogen overraskelse for os, at hr. Knud Lind holder denne tale ved tredjebehandlingen, og hr. Knud Lind skal da heller ikke være uden svar.

Når Socialistisk Folkeparti er gået med til et forlig om disse afgifter, skyldes det, som vi har fremhævet gentagne gange, at pengene klart går til miljømæssige formål. Jeg kan godt sige til hr. Knud Lind, at det nok ville have været overordentlig vanskeligt at overtale Socialistisk Folkeparti til disse afgifter, hvis pengene var røget ind i statskassen generelt.

Det andet problem, som hr. Knud Lind har beskæftiget sig med, er afgiften på mælkekartoner. Nu kan man gøre det sådan, som hr. Knud Lind har gjort det: fremstille det som en 100 mio. kr.s afgift på børnefamilierne. Man kunne også gøre det, at man sagde: Nu skal der betales 10 øre pr. mælkepakning, således at disse 10 øre bidrager til et bedre miljø, således at disse 10 øre bidrager til øget genbrug, således at disse

[Leif Hermann]

10 øre bidrager til mindre affald. Det er nemlig derfor, vi har sagt ja til det.

Det er ikke bare et spørgsmål om at beskatte børnefamilierne. Det er selvfølgelig først og fremmest et spørgsmål om at skaffe nogle penge til øget genbrug, herunder også åbne mulighederne for igen at have genbrug på mælkeområdet. Det har vi haft før, det kan hr. Knud Lind sikkert huske, og det arbejder man også med, men efter vores opfattelse gik dette arbejde for langsomt. Vi har fået et tilsagn fra ministeren om, at arbejdet med genbrugsmælkeflasken skal opprioriteres.

Hr. Knud Linds henvisning til Miljøstyrelsens oplysninger kan vi jo diskutere. Man kan jo anskue tingene ud fra mange synsvinkler, men det, der er væsentligt at gøre, når man diskuterer det i et miljøpolitisk lys, er at anskue det ud fra en total synsvinkel, altså fra det øjeblik, produktionen sættes ind med alle omkostninger, til det øjeblik, affaldsbortskaffelsen er sket med alle omkostninger.

I så fald er jeg ganske overbevist om, at en genbrugsmælkeflaske ville kunne stå sig i konkurrencen med kartonemballagen. Det er det, der har været afgørende for os, da vi gik ind i det spørgsmål.

Lad mig endelig sige til hr. Knud Lind: Hvis afgiften havde været på 1 kr. pr. l eller på 50 øre pr. l, havde situationen selvfølgelig stillet sig anderledes end med en afgift på 10 øre pr. karton. Man skal drikke ualmindelig meget mælk og have ualmindelig mange børn, før det giver anledning til alvorlige og store budgetproblemer.

Hertil kommer noget andet: hvis det var således, at mælk havde faste priser og ikke var underkastet prissvingninger i overensstemmelse med markedsforholdene, kunne man godt diskutere, sådan som hr. Knud Lind gør, men i meget vidt omfang vil denne tiøre drukne på grund af prissvingningerne i markedsordningerne.

Alt i alt har vi gode grunde til at være tilfreds med det afgiftsforlig, vi har sluttet med miljøministeren. På en lang række områder er den affaldspolitik, som Socialistisk Folkeparti har stået for i de senere år, noget, der klart er blevet opprioriteret.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg synes, hr. Leif Hermann er en skygge af sig selv. Normalt plejer SF at være langt mere fremme i de miljømæssige spørgsmål, men det kan skyldes, at det kniber lidt med argumenterne i dag.

Hr. Leif Hermann talte om, at man var gået med på det, fordi man kunne se en miljømæssig fordel, og hr. Leif Hermann talte om, at man så det under en total synsvinkel. Jeg fastholder ordene »total synsvinkel« og ser så på, at man har lagt afgift på glas og på plast og på metal, og man har taget dem alle sammen med. Hvor kommer den totale miljømæssige synsvinkel så ind? Den kan jeg ikke rigtig finde. Man kunne lægge en afgift på vand og sige, at så går vandforbruget nok ned, men folk skal jo stadig væk drikke lidt vand, og hvis det ikke ændrer noget på forbruget, så er den totale synsvinkel væk.

Nu ved jeg godt, at man faktisk har lagt indirekte skat på det mest almindelige levnedsmiddel her i Danmark. Det har SF været med til. Man er dog langt under mælken. Man har nemlig også lagt afgift på almindeligt vand, som bliver hældt over på en karton og solgt til forbrugere, som ikke ønsker at drikke vand, som de mener ikke har den rette sammensætning eller måske er en del forurenset.

Derfor er det, jeg undrer mig meget over det ulige makkerpar, der er her, den konservative, industrivenlige regering og så SF, som hver især har nogle synspunkter, som ikke holder for nærmere prøvelse.

Trøjborg (S):

Der er ingen grund til at skjule, at Socialdemokratiets deltagelse i denne aftale baserer sig på en erkendelse af nødvendighedens politik. Der kunne nok have været fundet en bedre afgift end afgiften på kartoner, der anvendes til mælk, men det er nødvendigt at få nogle penge i kassen til miljømæssige formål. Det er der ingen grund til at skjule, heller ikke ved at anvende en masse undskyldninger om et miljømæssigt sigte.

Men jeg vil gerne sige til Fremskridtspartiets hykleri: Nu er jeg en af de borgere i dette land, der har en søn, der er storforbruger af skolemælk. Hvad er regnestykket så, hr. Knud Lind? Regnestykket er, at det koster 2 kr. mere om måneden. Det forlig, som Fremskridtspartiet har indgået med regeringen om kontanthjælpen, kan for børnefamilier betyde op til 40.000

[Trøjborg]

kr. om året. Det er det perspektiv, som man skal se politikken i.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Nu er det jo sådan, at hvis man har ondt i lillefingeren og så senere brækker benet, så er det ikke ensbetydende med, at man ikke har ondt i lillefingeren mere. Man mærker bare det brækkede ben lidt mere end lillefingeren.

Så vil jeg godt stille et spørgsmål til miljøministeren til slut, for det er ret interessant. Jeg fik ikke svar på det efter mit første indlæg. Det drejer sig om, hvordan det egentlig stiller sig rent EF-tilskudsmæssigt. Det har jeg stillet et udvalgs spørgsmål om, det var en klar aftale i udvalget, og jeg gik med til det. Ellers skulle der have været afgivet en tillægsbetænkning her. Nu håber jeg, at jeg får disse svar her fra denne talerstol; ellers er det direkte løftebrud.

Lis Noer Holmberg (CD):

Som jeg sagde ved førstebehandlingen, mindede det her allermest om, at man havde leget blindebuk, og så var man slået ned på juicekartoner, for man skulle altså bruge de 100 mio. kr. Det var CD klart imod.

Nu har man udvidet til også at tage mælkekartoner med. Det er da rigtigt, at mælkekartoner fylder på lossepladsen, men bortset fra det har det jo ikke noget med forurening at gøre. Jeg vil gerne bede miljøministeren redegøre for, hvilken forureningsrisiko der er ved afbrænding af mælkekartoner.

Så vil jeg godt have lov til at sige, at man kan diskutere, om det var mere smart med mælkeflasker, men så mener jeg heller ikke, at miljøministeren lever op til den miljøreddegørelse, som vi drøftede på et tidspunkt, hvor ministeren nemlig var klar over, at der måtte tid til omstilling, og det gælder også omstilling fra kartoner til mælkeflasker.

Vi er altså klart imod dette forslag, og det lægger vi ikke skjul på.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Hvis jeg hørte rigtigt, fortalte hr. Knud Lind her Folketinget, at man havde lovet en besvarelse af spørgsmålet i udvalget inden tredje behandling. Udvalgsrådet fandt, efter at første

udvalgsmøde havde måttet aflyses, sted i går, og det blev aftalt, at ministeren svarer hurtigst muligt under Almindelig del og ikke inden tredje behandling. Det er jeg sikker på at resten af udvalget kan bekræfte.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til hr. Knud Lind og de øvrige udvalgsmedlemmer og Folketinget i al almindelighed skal jeg oplyse, at svarene fra min side er underskrevet og er gået over til Miljøudvalget, og hvis de ikke er ekspederet videre, så er det i hvert fald ikke på grund af ministeriet.

Så vil jeg godt sige til hr. Knud Lind, at EF-tilskuddet til skolemælk ikke vil blive berørt af afgiften. Det fremgår også af det svar, der er sendt over.

Til fru Lis Noer Holmberg vil jeg blot sige, at det, der er en fuldstændig generel linje fra Miljøministeriets side, er, at det drejer sig om at få nedbragt affaldsmængderne mest muligt, og det, at man blot afbrænder affaldet, er derfor ikke en total miljøpolitisk løsning, som vi kan basere os på. Grundlæggende må vi af med affaldsmængderne.

Så skal jeg i øvrigt takke ordførerne for deres hurtige udvalgsarbejde og også for deres tilslutning til lovforslaget.

Til hr. Knud Lind kun to små korte, saglige bemærkninger. Jeg er klar over, at jeg ikke skal trække debatten længere, hvis jeg i øvrigt vil færdes her i salen også for eftertiden, så jeg vil blot sige, at mælk altså fortsat er sundt, selv om der kommer afgift på mælkekartoner.

Op så vil jeg gerne specielt takke hr. Knud Lind for første gang at have erkendt, at freon er farligt. Hr. Knud Lind sagde nemlig, at jeg måtte have indåndet freondampe og var blevet helt forvildet af det.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg vil gerne understrege, hvad jeg sagde før. Det blev aftalt i går i Miljøudvalget, at de spørgsmål, der blev stillet, ville blive besvaret under Almindelig del, og det vil sige, at man ikke i udvalget lovede nogen besvarelse før tredjebehandlingen. Men hvis hr. Knud Lind forlader folketingssalen, kan han finde svarene på de spørgsmål, der er stillet, i sin skuffe, og de blev således afleveret inden tredjebehandlingen pr. kulance.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 128 stemmer (S, KF, SF, V, RV, KRF og Steenholdt (Grønln.)) mod 22 (FP og CD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 100:

Forslag til lov om visse miljøafgifter.
Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 17/11 88. Første behandling 29/11 88. Betænkning 8/12 88. Anden behandling 13/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 128 stemmer (S, KF, SF, V, RV, KRF og Steenholdt (Grønln.)) mod 22 (FP og CD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter. (Ingen skat på opvarmningspetroleum).

Af Glistrup (FP) m.fl.
(Fremsat 25/10 88. Første behandling 15/11 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 151 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Samtykke til behandling:

Formanden:

Den næste sag på dagsordenen kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 72:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om kontanthjælp).
Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 26/10 88. Første behandling 3/11 88. Betænkning 13/12 88).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Da Folketinget behandlede skattereformen, var det meget væsentligt, at alle, der blev berørt af ændringer, fik god tid til at indrette økonomien efter de nye regler. De, der havde fradragsmuligheder, skulle pakkes ind i vat. Socialministeren var aktiv skatteordfører, der gik i dybden med analysen, da det handlede om fradrag til dem med de store indtægter.